

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ 3 ՄԷՃ.
Պաշտպան 40 ՄԷՃ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ 4 ՄԷՃ.
Պաշտպան 5 ՄԷՃ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փրյ.
Վաճառական տողը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կը լինայ:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Խաղաղական լրագիրները փոքրէն-
ցայի մէջ Պ. Թիէրի եղած վառաւոր
ընդունելութիւնը պատմելով, տեղ-
ւոյն Գաղղիացի դաշմանական կողմէ
մատուցեալ ուղերձի մ'է անոր արը-
ւած պատմաբանի մը պատճեններ
կը բերեն, որոցմէ կը տեսնուի թէ
հանրապետութեան վրայ Պ. Թիէրի
ունեցած դադարաւոր ընդհանուր հա-
մար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կը լինայ:

Ահաւասիկ ուղերձին այն մա-
սը, որ Պ. Թիէրի աշխարհալարական
հաղթագլուտ տաղանդին և հայրե-
նասիրական թանկագին ծառայու-
թեանց արժան եղած երախտագի-
տական դուրստիւրը տալէ ետեւ՝ կը
յարեն:

Վերջապէս իշխանութեան ակո-
ռը կուսակցութեան դարձիւր ընել
չուզելով՝ կամովին անկէ հրաժարել-
նիք բարձր օրինակ մը կուտայ մեզ
ամենուս: Համոզմամբ, սովորութեամբ
և ձեր երկար ու փառաւոր կենաց
ծառայութեամբ միապետութեան
յարեւր ըլլալէ ետեւ, այսօր հանրա-
պետութիւն կուզէր, որովհետեւ կա-
ռավարական այդ ձեւը միայն կը տե-
նէր, որ մտաց բաժանման ներկայ
վիճակին մէջ կարող է ազգին ամեն
զօրութիւնները միացնել, և առանց
հարձանաց Գաղղիոյ ինքնակառա-
վարութիւնն ապահովել: Իցիւ թէ
այս մեծ դասը լսելի ըլլար: Իցիւ թէ
ամեն դադարակցի ձեր օրինակին հե-
տեւելով՝ հայրենիքն ամեն բանէ վեր
դասէր:

Վասի մեք, ամեն տեղ ձեր քայ-
լից հետեւող համակրանաց ցոյցերը
որ ձեր վարձատրութիւնն են, իրեւ
յոյս կողմունքը, բարեբաղդ համա-
բերով զմեզ որ անգամ մ'ալ առիթ
կունենանք մեր երախտագիտութիւ-
նը ու ակնածալից համակրանքը ձեզ
յայտնելու:

Ահաւասիկ Պ. Թիէրի պատմաբա-
նը:

«Շնորհակալ եմ: Հայրենակցաց
կողմէ ամեն տեղ ինձ տրուած հա-
մակրանաց հաւատարմութեամբ ար-
մենէն քաջացն է ինձ համար: Ձեր
ուղերձին մէջ մեր երկրին ըրած նիւ-
թական և բարոյական յառաջի-
մութեան նշանները կը յիշէք: Յիշա-
ւի յառաջիմութիւն եղաւ, և ես
զայն կատարեալ տեսնել կը յուսայի:
Իսկ կուսակցութիւնը չի թողուցին
ինձ: Այն մարդիկ, որոց կարծիքը
կը յարգեմ քայլ չեմ ընդունիր,
մտածելին թէ ժամն եկած էր, ուր
իրենց կուսակցութիւնը միայն պարտ

էր զբաղել Գաղղիոյ վերակազմու-
թեան: Ես ալ առանց ցաւելու ըն-
դունելի ինձ առաջարկեալ հան-
գիստը, որովհետեւ քառամեայ ան-
դուլ աշխատութեան մ'եղաւ: Եւ կընա-
ր ինքնի հանգստութեան: Եւ կընա-
ր տեսնել, տեսնել, որ օգուտ քաղե-
ցի անկէ: Ձեմ ըսել թէ բերկրու-
թեամբ քաջութեամբ պաշտօնէս, որով-
հետեւ հայրենասիրական դուրձ մ'ը-
րած չէի ըլլար քաջութեամբ: Կը տես-
նէի, որ այլ և այլ կուսակցութեանց
կարգաւորներն անցեալը վերահաստա-
տել ուղած ժամանակ կը մոռնար որ
այդ անցեալն երեք այլ և այլ ձե-
ւով կը ներկայանար, և կը վախճայի
որ անստուգանք շրջան մը կը լը-
լար Գաղղիոյ կառավարութեան հա-
մար: Եւ այլ վիճակ ամեն ժամա-
նակ, քայլ մանաւանդ ներկայ պա-
րագայից մէջ: Վասն զի Գաղղիա ան-
յողդողդ և ոչ դողդոջուն աշխարհ-
համարութեան մը պէտք ունի թէ՛
ներս և թէ՛ դուրսը:

«Ես դարձեալ նոյն կարծեաց վը-
րայ եմ թէ Գաղղիոյ զօրութիւնը մեզ
հանրապետութեան կառավարու-
թեան հանդէպ կառավարական այդ ձե-
ւը, վասն զի վարձը ցուցուց ինձ որ
կուսակցութեամբ և բաւական ուժով
կառավարելու դարձիւր մը կընար ը-
լալ:

«Եր հաստատում այս դադարա-
րիւ վրայ երբեք ամեն կողմէ եկած
հաւանութիւնները կը տեսնեմ, (աշ-
խարհի մէջ տեղ մը չկայ)՝ յորմէ ա-
մեն օր քանի մը հաւանութեան ու-
ղերձներ չընդունիմ, զորս մասնա-
ւորապէս օտար երկրի բնակող ամեն
գաղղիացիք կը զրկեն ինձ: Արդարեւ
տանք կուսակցութեանց կողմ կըր-
քերէն հեռի գտնուելով և իրեն
աւելի հանդարտութեամբ տեսնելով
աւելի յարմարութիւն ունին անկողմ
նակալ դատողութիւն ընելու:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 26 հոկտ.

Արտաքին գործոց նախարար Տըքադ
դուքան երկի իրիկուն Պորտո Կոչուքի մը
մէջ տանաւորներով ըսաւ. « Խաղաղու-
թիւնը մեր արժանապատուութեան և
լուսնոց համաձայնելի հիման մը վրայ
պէտք է հանդիս: Դերկոյ գաղափարու-
թեանց հաւատարմութեամբ գործողութե-
անց Եւրոպայի խաղաղութեան և Գաղ-
ղիոյ ապահովութեան միակ երախտա-
րութեան է: »

Պարիզ 26 հոկտ.

Գրեյսոններուն հանդիման գործողութեան
դերուն բաշխումն այսօր կատարեցաւ և
զինուորական կրթութեանց փորձերն ալ
փակեցան:

Վիեննա 26 հոկտ.

Գլխաւոր խորհրդի նախագահ Կարլու-
րութիւն չընծայելու Բոսորիցայի գէպըն-
րուն:

Երեսփոխանութիւնը գլխաւորապէս

Երեսփոխան Բարեկարգութեանց խնդր-
ներով պիտի զբաղի:

Պարիզ 26 հոկտ.

Ձրոյց կայ թէ Արմիտ Կոմիտէն ապա-
տութիւն տրուել է:

Մատրիտ 26 հոկտ.

Քորսիքոնտանցիա լրագիրը կը ծա-
նուցանէ թէ Տոն Արմիտո Սարմիտայն
մեկնելու դիմաւորութեամբ Էյպր գետէն
անդին անցել է:

Լոնտոն 27 հոկտ.

Սոմ	Քոմիտ	43 5/8
Փոխ	1865	
»	1869	54 3/8
»	1871	—
»	1872	83 1/2
»	1873	52 3/8
Նոր փոխառութիւն	2 1/8	
Անգլ. Գոմիտ	92	43/46

Լիվուր 27 հոկտ.

Բաւարիա Միտլինկ—Օրէն 8 1/4—
» Ֆայր Տոլերան 5 1/8—1/4
Մարտիտ 10000 հակ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վսեմափայլ Արաքսափառն այ-
սօր Կ. Պոլսի կապաւոր Միջերկրա-
կան ծովն ըրած ուղերթութեան:

Բարձր Մայր Թաղութիւն ակադե-
միա ընդատուի մ'ընծայեց ոտա-
կանութեան նախարար Վսեմ. Հիւս-
նի վաշային:

Շքօթոյցն եկած հեռագրական
նոր տեղեկութիւններէ կը հասկցուի
թէ Բոսորիցայի մէջ թուրք մ'ըս-
պանող անձը Գարատաղցի չէ եղեր,
այլ Օսմանեան հաւատակ քրիստոնէայ
մը: Այս դէպքին վրայ Բոսորի ձա-
յի կուսին մէջ ինչ Գարատաղցի մե-
ուեր են: Ձեւալի մէջ տեղի ունե-
ցած կուսի մը մէջ ալ ութ Գարա-
տաղցիք մուեր են:

Ձրանկիրոց յանձնաժողովը բա-
ղարադատի դուռն ըրած վերջին
նախն մէջ որոշեց Թագոսիմի զօրանու-
ցին գիմայը փայտեայ մեծ շէնք մը
շինել և նոր ջրանկիրայ վարժոց
ընել: Այն շէնքին մէջ Ձեւքէնի կամ-
սին և վօրման հրամանաւորն տնօրէ-
թեան ներքեւ: ջրանկիրները պիտի
կրթուին, և քաղաքին գլխաւոր
թաղերուն մէջ հաստատուելիք ջը-
րանկիրական պահականոցներն իրա-
րու հետ հաղորդակցութեան մէջ
պահելու համար ալ հեռագրութեան
վարժուին:

Նոր ջրանկիրներն արդէն դանդա-
ւած ջրանկիրներուն մէջէն պիտի ընտ-
րուին: Գաւառի համալսարան մը պի-
տի ունենան դուստրին սաղաւարտով
հրգեհի ժամանակ հազներէք հա-
գուսնին անկիւղին նիւթէ մը պի-
տի շինուի, և երեսներն ալ գլխով մը
պիտի ունենան, որ դանդաղ կրակի
բոցերէն ու մուրէն պիտի պաշարու-
պարեն:

Կիրիտի Սուտա նաւարանին մէջ
նոր ֆրգաթան մը շինուիլ սկսած է
225 տոք երկայնութեամբ:

Այս մեծութեամբ ֆրգաթան մ'
առաջին անգամ է որ կը շինուի Սու-
տայի նաւարանին մէջ:

Եւրոպի Լեւադափայլ լրագիրը կը
ծանուցանէ թէ Գաղղիոյ դաշմա-
դամը ցարենի ու դարիի տատանող-
ները ժողովելով շտեմարանէն ետեւ,
տեղւոյն բնակեաց կարօտութեան
ուշ չընելով, գաւառագլուխը զրկել
ուզեր է: Ասոր վրայ ժողովուրդն
սաք ելնելով դաշմագամն ստիպեր
են այն ցարենն ու դարին իրենց յանձ-
նելու, և դաշմագամն ալ զիջանելու
հարկադրուել է:

Առեւտրական գործոց նախարար
Վսեմ. Բաւարի փաշան խմանալով որ
դաւառաց օմանց մէջ առեւտրական
դատերը փոխանակ առեւտրական
տեսաններուն յանձնուելու, Տիփուր
Թէմիշեքուն կը յանձնուին հակա-
ռակ առեւտրական օրինաց, յատկա-
պէս դիր գրեց դաւառաց կուսա-
կաններուն որ այս ապօրինութեան
վերջ տան:

Սիկիլիոյ Պարէլլան—Բոժժօ քա-
ղաքին մէջ երեք Բարուչին կրօնա-
ւոր բռնուեր են, որք տեղւոյն գե-
րեզմանատան պահպանութիւն ընե-
լու պաշտօն ունենալով, նոր մուեալ
մը թաղուելու պէտք գիշերը կըրթային,
դերեզմանը կը բանային և մուելին
վրայ դառնաւ հաղաւտ, պատանք,
և այլն կապուելէ ետեւ՝ փայտէ որը
տուէն ալ կուսակցին կը տանէին և
իրենց վանքին մէջ խաչ մը դնելով,
հոն անուակները կը քակէին, սեղանա-
ներ կը շինէին, և միւս կողմաւոր
ներուն հետ կը վաճառէին:

Այս նոյնպիսի առեւտրութեամբ քանի
տարիէ 'ի վեր կը շարունակէին յիշեալ
կրօնաւորները: Վերջին օրերս հին
զօրականի մը կինը մուեալով, այլը
զայն մետաքսեայ շրջադեպտով
թաղել կուտայ: Բանի մ'օր ետքը
կնոջը շրջադեպտը քաղաքին բնա-
կիւններէն ուրիշ կնոջ մը վրայ տես-
նելով կը հարցնէ կնոջնայ որ վերու-
յիշեալ կրօնաւորներէն առեւտրած էր
իսկոյն կիմայնէ ոտականութեան
տեսլին, նա ալ խոմ մը մը զինուոր հետեւ
առած կըրթայ վանքը կը կոխէ, և
խուցերէն մին մուելի կողովուստնե-
րով այն է, պատանքներով, կանա-
ցի հաղաւտներով, շապիկներով,
վարտիքներով լի կը դանէ: Ուրիշ
խուցի մը մէջ ալ երեսուն գոյգ կոշիկ-
կը դանէ ալ և այլ մեծութեամբ,
և 10 քիլոգրամ ալ կոշիկաց մալ:

Այսպէս շօժիքներն ձեռք տալով
և չկրնալով ուրանալ, Բարուչիներն
ընէ հրացանակիրներուն զօրանոցը

տարուներ են՝ ցատուցեալ ժողովրդ-
դեան անխնայ և սպառնալից մէջէն:

Պրուսացի դաւաճական լրագիրը
կը ծանուցանէ թէ դաւաճին մէջ
տիրող երկար երաշտութենէն ետեւ
այնպիսի յորդ անձրեւներ տեղացեր
են, որ տեղ տեղ մեծ վնասներ գոր-
ծելու են: Թափալարս գիւղին մէջ 60
տուն և Պատէմի գիւղին մէջ ալ 14
տուն հեղեղէն կոխուելով կործաներ
են, և ինն հոգի ալ կեանքերնին
կորուսեր են, առանց հաշուելու ու-
րիշ նիւթական կորուստները:

«Բաժան» Լոս-Անջելոս—Շոգիւթի լը-
րագիրը հաղորդում է հետեւեալ
դէպքը: Ոմն արկին վ. Զվերեվա, մի
ուսուցչի կին, տանվում էր ցաւով,
որ նրան բժշկող բժիշկը թոքակոտ
էր համարում: Անցեալ ձմեռուան
վերջերում հիւանդութիւնը զօրա-
նում է և նոր հրաւիրված բժիշկինե-
րը հասնում են այն եղբայրացութեան,
թէ թոքակոտ հասել է այն աստի-
ճանին, որ այլ ևս անբուժելի է:

Այս միջոցին մի հասարակ մարդ-
խորհուրդ տուեց արկին Զվերեվին
խմել աւշարակ հորթի թոքերից:
Գործ դնելով այս միջոցը ամեն ա-
ռաւում և երեկոյ մի մի բաժակ, հիւ-
ւանդը շատ կարճ ժամանակից յետ,
դեռ ապրիլի սկզբում, զգաց մեծ
թեթեւութիւն. իսկ ներկայ ժամա-
նակում նորա առողջութիւնը կազ-
դուրկացաւ այնքան, որ բժիշկը, ու-
րիշ գիւմեց արկին Զվերեվան յայտա-
նեց որ նորա կեանքը վտանգից ա-
զատ է:

Մեղա- Հայաստ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ	
ԷՍԶԱՄԵ ՌՍՏՈՒՄԻԷ	
16 հոկտ հորեքաբթի իրիկուն	50)
17 հոկտ հինգշաբթի առաւօտ	
Բացուեցաւ	50 1
Կէս օր	50 3
Կ. Պոլիս 16 հոկտ.	
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժնէր Անդրիւր. 7 22	
« Փոխանակութեան »	5,
Կ. Պոլսոյ Պանքային »	5-30
Քրէտի ժէնէրալ »	11 33
Քրէտի Օսթրո-Թուրք	—
Երկաթուղիաց հին	Յր. 127 1/2
» նոր	—
Փոխ. 1863	» 342
» 1865	» 340
» 1869	» 273
» 1872	» 83
» 1873	» 262
Թրամուէյ	Օսմ. իւր 4 28
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐԱՄԱՐՆԵՐ	
46 ՀՈՒՍԵՄԻԵՐ	
Անգլ. Կրօն դպրոց 409 20	
Նաւթ. օւսոնի » 87 12	
Նաւթ. արտ. իւր » 89 10	
Գ. արք. միջ » 51, 18	
Հինգ. ֆրանք » —	
Հինգ. ֆրանք » 104 20	
Պղինձ » 127 33	

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՀՐԱՒԻՐ ԱՌ. Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն. ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԿԵՏԻ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յա-
ռաջիկայ ուրբաթ 18 Հոկտեմբեր ի
Ղալաթիլիս:

Ատենար պիտի բացուի ճիշդ ժամ
6ին և դոյալի 10 ին:

Կ'հրաւիրեմ Երեւանի տան էֆէն-
տինները՝ որ փութան կատարել ազ-
գայնական պարտականութիւններն:

14 Հոկտ. 1874

Ի Պատրիարքարանս Հայոց

Կ. Պոլիս

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐԿԵՊԻՍԿՈՍ

ՕՐԱԿԱՐԳ.

1. Ընդունելութիւն նախընտրեալ
ատենադպրութեան.
2. Վաւերացում նորընտիր երես-
փոխանաց .
3. Ամբողջացում Մայր Դիւանին.
4. Կազմութիւն նախաքննիչ դի-
ւանաց.
5. Ամբողջացում Բարաքիական
ժողովոյ.

Ատենադպիր

Ս. Պ. Պ. Փափաքեան

Վսեմ: Յովհաննէս էֆէնտի Ամլա-
դուրի անցեալ ուրբաթ օրը Ս. Պատ-
րիարքին այցելութեան եկած ըլլա-
լով Ս. Պատրիարք հայրն ալ երկու-
շաբթի օրը փոխադարձ այցելութեան
դնաց անոր Բէրան՝ Պարեան վսեմ.
Մարգիւս պէյի տունը, ուր մեծանուն
Հայ նկարիչն հիւրընկալութիւն դը-
տած է:

Չանազ—Գալէէն դուռած նա-
մակներ կը ծանուցանեն թէ վսեմ.
Արաշամ փաշան Արշակադարսի
մէջ այս անգամ ըրած ուղեւորութեան
առթիւ Չանազ—Գալէի առջև հա-
սած ժամանակ, արդեւոյն ազգայնոց
երեւելիներն և եկեղեցականք քա-
յում շոգեւորեալ դնացեր են ի շնոր-
հաւորութիւն, և Ն. Վսեմութիւնն ալ
100 ոսկի շնորհեր է ի նպաստ տեղ-
ւոյն կիսաշէն դպրոցին: 12 ոսկի ալ
եկեղեցականաց շնորհեր է:

Ահաւասիկ անցեալ կիրակի առա-
ւօտ մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ
կարդացուած Պատրիարքական կոն-
դակին խրատական մասը, որոյ վսեմ
և վերկուէտ խմատներն ամեն կար-
գի ազգայնոց խորին ուշադրութեա-
նքն արժանի են:

Նոյն քան զամենեւին մեք ինկե-
ցականքս՝ մեղք յայդի Տեառն զօրու-
թեանց՝ պարտաւոր եմք մեր կոչման ար-
ժանի հանդիսանալ մեր միտքը Աստու-
ծային լուսով լուսաւորելու ուսանելով հա-
նապաղ և ուսուցանելով անուշ անդա-
դար Աստուծոյ խօսքը՝ եկեղեցեաց մէջ
առ հասարակ հաւատացելոց, դպրոցաց
մէջ մանկանց, ընտանեաց մէջ և ամեն-
ուրեք ըստ ուղիղ վարդապետութեան խ-
կեղեցեաց, և Ընտանաւոր ինքն գործքով
մեր անձանց վերայ ցուցնել ինչ որ բեր-
նով կը բարոյանայ Աստուծոյ հոգին. զի
մէկ բարի օրինակ հաղար խօսք կ'արժէ:
Չղուշացեալք և պաշտպանեք ժողովուր-
դը՝ Աստուծոյ բանաւոր հօտը՝ զիշատիչ
դպրեք, անել ձմարայներէ, և զժողու-
թիւններէ, կիրքերէ, անդունդը ձգող
դաշտէ մերէ՝ ի միտքիւն, յեղբայրու-
թիւն, ի սէր, յառաքինութիւն և ի
համբերութիւն աւետարանական յոր-
դորով գնտին, և առաջնորդելով ի դա-
րարու մարդաց ետինն ուսուցեալ կեն-
դանի վտակը ընկերակց յորովայն բա-
նին կենաց:

Այնպէս թեան բարի օրինակ լինինք
ժողովրդեան նախ և յաւաք մեք վսեմ
չելով յընդ արձակ քաղաքավարութենէ, ի
ծուրեթիւնէ և ի դատարկապարտութենէ՝
որ մայր է ամենայն մեղաց, և աշխա-
տինք բնաւ պարտաւոր ժամանակ չանցնել:
Նոյն ապրիլը Ս. Գրիգոր հանապաղ կար-
դալով և Հայոց դրուածներն, և մեզ
անփայլի գրադմուշներէ հեռու մնալը:
Կարդապաշտութեան կենդանի օ-
րինակ ընծայենք մեք զմեզ զի մեր ներ-
դաշնակութիւնը՝ Ազգին ներդաշնակու-
թեան և համագործակցութեան կապն է:

Անարժան, ազգայն և միջ մարդիկ ե-
կեղեցական ընկեց զգուշանալը. զի վսեմ
է մեզ, եթէ եկեղեցականութիւնը՝ որ
սուրբ, մարդը ընտիր լինել պէտք է, ա-
նարժաններէ կազմուի. միշտ աշխատինք
թէ՛ ներքնապէս և թէ՛ արտաքինապէս մա-
քուր լինելու, որով ոչ Աստուծոյ և ոչ
մարդոց զգուշելի չլինինք: Ինչպէս ներ-

քին մարդը՝ սուրբ, այսպէս և արտաքին-
նը՝ վայելուչ և կոկիկ ըլլալու է: Պարտեք
և անյարգ անվայելութենէ՝ ու աղան-
դութենէ՝ միօրինակ հրաժարելու ենք,
սուրբ և մաքուր հագուելու ենք, եկե-
ղեցեաց կարգաց, և անոնաց և երգեցո-
ղութեանց կոնտակտութեան ուղիղ
նկու ենք՝ նախնի վայելութեան և բա-
րեգործութեան նախանձախնդրու և նո-
րութեանց ու խրթնութեանց ողբով չափ
ընդ դիմամարտ լինելով:

Պարկէտ լինելու ենք մեր կենցաղա-
վարութեան, շարժմանց, գնացից, խօ-
սից մէջ և յամենայնի:

Քահանայն՝ ամենայն ինչ է ժողովրդ-
եան համար, նորա ցաւոց միսթարիչն,
նորա վտայց ամբիշին, նորա ուրախակիցն
ու արտաքինիցն, նորա սիրան յուսահա-
տութենէ և մեղաց փառութենէ պահող
և իրաւացի ընող համակող ազն, նորա
աջաց լոյսն, որտիւն և հոգւոյն ճագն,
որոյ ձեռքն կը ծնանի ժողովուրդն վե-
րադարձեալ ծննդեան ալեաց մէջէն յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, որոյ ձե-
ռքն կը ցրանայ Քրիստոսին և թաղ-
ցին զլիսուն վրայ՝ կենակից երջանկու-
թեան սուրբ պատին, և որոյ ձեռք կամ
փոփի ի հոգ տալանի: Քահանայն կը
յանձնէ դանի յաւիտեական ափանց ի
վարձատրութիւն ճգնաց և ի յաւիտեական
հանգիստ աշխարհային իրաւունց: Քա-
հանայն անգամանակ ընկերն է և պաշտ-
պան ժողովրդեան՝ նորա բովանդակ կե-
նաց մէջ, և որ աշխարհի սեմոց վրայէն
սկսելով մինչև դերեզման կը նկատուի
անոր, և մարմինը ի հոգ տալանի դնե-
լ ևսքն իսկ իւր ջերմեանդն աղօթից
միմիջիկ և խնդր անուշահոտութեամբ
զերեզմանին անշիւն ապրող Քրիստոսին
հոգւոյն հետ կը նկատուի, զիւրաքանչեւ
զուրկ թուիչն յերջանիկ կամարտ երկնից
առ Քահանայապետ յաւիտեակից: Ո՛հ
ինչ երջանիկ է Քահանայն, երբ արժա-
նի է իւր կոչմանը և անուշտ կրկին սրտ-
ւոյ արժանի թէ՛ օտ ժողովրդէն և թէ՛
անդ յերկինս ի Քահանայապետին վար-
ձատրութեամբ:

Ուրեմն Քահանայք՝ բարի օրինակ
հանդիսացէ՛ք, ուսուցէ՛ք և միսթարեցէ՛ք
զժողովուրդն, զի Աստուած իւր մարգա-
րէին բերնով կը պարտաւորէ մեզի. «Մը-
թիսթարեցէ՛ք միսթարեցէ՛ք զժողովուրդ
իմ՝ ասէ՛ Աստուած, Քահանայք խօսե-
ցաւոր ի սիրտ Երուսաղէմի և միսթար-
եցէ՛ք զզալ զի ի եղև տառապանօք»: Ե-
սայ. Խ: Միսթարեցէ՛ք ամեն կարգի ժո-
ղովուրդը՝ յերկնից յողորմ և թէ Աստ-
ւած զմարդն ի բարեբաւոտութիւն սա-
մանեց՝ անոր հասնելու միջոցներն սրա-
ղեկով, որ նոյն միջոցներն զործադրու-
աշխատութեամբ՝ այդ երջանկութիւնը
կ'սկսի իմանալ և զգալ: Ո՛վ որ երկիրը
կը գործէ՝ երկիրը կը խնդայ իրեն, իսկ
ո՛վ որ երկնից համար կը գործէ՝ երկնիք
պիտի խնդայ և կը խնդայ իրեն:

Երջանկութիւնը աշխատութեամբ
կ'ստացուի, աշխատութեան վարժութիւ-
նը համբերատարութեամբ ձեռք կը բեր-
ւի. ո՛վ որ կը համբերէ խաղաղ՝ կապրի
ըստ Գրքոյ: Համբերութիւնն ու աշխա-
տութիւնը թէ՛ պէտք են իւրեք, և իւրեք
այս ներդրութիւն ազատութիւն է ի նե-
ղութեանց:

Որուան ծանրութիւնը կամակար բար-
ձրն՝ երկնային հանդիսա կը ընանայ:
Առանց վտայց և տընութեանց ճշմարիտ
երջանկութիւն չկայ. և եթէ երջանիկ կը
թուին ձեզ անոնք՝ որք յորեցեալ կերե-
ւան ձոխութեամբ, հեղուրութեամբ ևսլնի
հաւատացէ՛ք, որ նա երջանկութիւնէ
առեւելի ծանծրղթ կ'զգան, նոյն սիրտն
ու հոգին իրենց վայելմանց դերեզման-
ներն են, նոյն սրտից մէջ բնաւ բան մը
չկայ կեղեցանի: Նշեալ մարմնով միայն
կ'ապրին. և մարմինն ալ ինչ է, ինչ
կենքն ունի, Ամեն բան դերեզման է ա-
նոց համար. իսկ դերեզմանին անդին
տարեալ Քրիստոսին սրբար ժառանգ-
ութիւնն են: Նորա հոգւոյն հորդոյնը
եզր չունի, նա ամեն բանէ վտայ, նե-
ղութենէ, չարքարանքէ, բռնութենէ և
աղքատութենէ դէր ի վերոյ է, զի զԱստ-

ւած ունի կենդանի ի հոգւոյն և ամե-
նայն ինչ, և նորա հրամաններն՝ այսինքն
իւր պարտքերն կատարելու զօրաւորա-
գոյն զիտակցութիւնը իւր սրտին մէջ
յոյժ կենդանի: Իւր քրտուքն կը թափէ
հոգի վրայ՝ աչքերն յերկինս Աստուծոյ
ցօղ մայրէկով, որ իւր հայն աճի: Իւր
չորարեկ հոգն կ'ուտէ ախորժանօք՝ իւր
աղքատին յարկին ներքե իւր կիսամերկ
որդւովն և ընտանեօք, բայց ուրախ և
զուարթ. նա կը դիմէ յեկեղեցին դռնու-
թիւն և փառս մատուցանել Անոր՝ որ իւր
բաղկացոյց օր, դաւաճաց կենդանութիւն
և առողջութիւն, և իւր արտին անձրեւ
ու արեւ պարգեւեց. և եթէ այն չորարեկ
հոգն ալ չ'զգտնէ, և այն՝ ոչ եթէ իւր ծու-
րութեան միութեանն, այլ անախկնալ ա-
ղետալի պատճառներէ պարտաւորեալ,
նա դարձեալ իւր չքաւորութեան մէջ՝
սիրա և հոգի չկրող մեծատնէն առեւելի
երջանիկ է. նորա առաքինութիւնն այն
չափով կը մեծնայ՝ որ չափով որ հարստին
սիրտն անդ թանայ իրեն օգնելու:

Ուսուցէ՛ք և մեծատանայ:

Մեծատուններն որոց Աստուած պար-
գեւած է ամենայն ինչ ի դերակեցու-
թիւն, պարտաւորեալ են հոգ տանել
Ազգին եկեղեցեաց, վարժարանաց և աղ-
քատաց՝ դուարթ և առատ տրուք. զի
հարստին տուած ողորմութեամբ իւր երկ-
նաւոր կենաց և փառաց համար տակոսի
դրած միակ անկործնելի և անճոցն դը-
րամալ լուսն է: Հաղարաւոր վտանգներ
կան երկրի վրայ՝ հարստութիւններն վը-
ճացնալ ևս ոչնչացնող. իսկ երկրիս մէջ
դանձուած դանձերն անապական են, զի
նոյն դանձապաշտ Քրիստոս է. ո՛վ որ
ողորմի եկեղեցեաց, դպրոցաց և աղ-
քատաց՝ իւր ողորմութիւնը Քրիստոսի ձե-
ռաց մէջ դրած է, յորմէ բնաւ բան չը
մոռցուի, մինչև իսկ յանուն իւր շնորհ-
ւած դաւաթ մը պաղ ջուր:

Ո՛հ ինչ երջանկութիւն է՝ պատճառ
լինել շատ մը ընտանեաց բարեկեցիկ վե-
ճակին շատ մը արտաւանայ ջնջման, հե-
կեկանաց դադարման և արտադրեաց
սրտից միսթարութեան, և բազմաթիւ
վարժարանաց բացման՝ որ անթիւ որ-
դիներ կ'անենայ հարուստն, որք յաւի-
տեանական երախտագիտութեամբ նորա
անունը կ'անմայնացնեն: Ինչ երջանկու-
թիւն է՝ պատճառ լինել շատ մը եկեղեց-
եաց կառուցման և պայծառութեան, ուր
անմահին սեղանոյն առջև՝ իւր հոգւոյն
անմահական երջանկութեան և իւր դեր-
դատանին երկրի վրայ փառաց ի փառս
բարձրաւորուն և իւր որդւոց և ընտան-
եաց բարեբաւոտութեան համար մշտա-
միտուն ջրմբ ողորմութիւն կը մատուցուի
անթիւ հոգիներէ:

Ինչ երջանկութիւն է՝ առեւտրական
ընկերութիւններ, արհեստից ծաղիկուն
համար գործարաններ ևսլն հաստատել
հիմնել, որոնցմով աշխատութիւնը և գործք
կը շատանայ աղքատը կը քիչանայ, յուսա-
հասութիւնը անկեղծ կը լինի:

Միթէ աշխարհի վրայ և երկնից մէջ
հարստութիւնն ասանց մէջ աղէկ ու դե-
ղեցիկ պտուղներ կրնայ բերել: Մենք ա-
ղօթելու ենք, սիրելի եղբայրք, որ մեր ճօխ
եղբայր սրտերն հարստութենէ շատ բայ-
ձը լինին, և բարձրէն նայելու կարող կո-
րովարդ աչքեր ունենան, որպէս զի կա-
ղաքան իրենց չըրձարացնել իրենց հայ-
եացքը մինչև յերկին, զոր ժառանգելու
համար պարտաւոր են իրենց օսկեճեղուն
տպարաններէն դատ՝ ուր քիչ ժամանակ
միայն կրնան մնալ, զի իրենց չեն անոնք,
ուրիշ կարեւոր հաստատութիւններ՝ դըպ-
րոցներ, տաճարներ ևսլն կառուցանել,
որոց մէջ յաւիտեան կրնան մնալ, զի
իրենցը պիտի ըլլան, և անախտից ու
դեղաղբարձ բուրաստաններէ՝ տեսնել այն
բանական դաշտերն, զորս մշակելով ոչ
եթէ վաղաթառած ծառեր ու ծաղիկներ,
այլ անմահութեան պտուղներ կարեն քա-
ղել: զի հարստութիւնը իրենց յԱստուծոյ չը-
նորհուած ընչից տաճարանակեաց մատա-
կարան միայն լինելով՝ պարտաւոր են
այսպիսի տաճարանական գործերով ար-
դիւնաւորել զանոնք, «Յի օրում շատ տը-
ւած» շատ խնդրեցի ի նմանէ:

Ուսուցէ՛ք և հաստատութեան՝ որ բա-

Ընդհանուր մեծադիմաց Երախտագէտ
Ինքնին, զի չնորհապարտութիւնը բարե-
բարներ կը յարուցանէ:

Միջոցաւ հեղեւել Երախտագէտ

ԵՐԱԽՏԱԳԵՏ

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԲ

1/100 100 զրէ 5%

Բաժնիկ

Միտնա, Բարսեղ, 50/100 63/4—7 1/4
Վրաց, Գարսեղ, 5 1/2—6 1/4
Պարսեղ, Կէրէ, Մարթոս, 7 3/4—8 1/4

Բարեւ, Երախտագէտ

Բուժիչ, 50/100 14—15
Անտառ, 14—16

Բուժիչ չլուսողութեամբ

Էսկի Շէշեր, 50/100 7 1/2—8
Երախտագէտ, Էսկի Շէշեր, 7—7 1/2
Քառասորակ, 10 1/2—11 1/2

Բուժիչ պոլի (Երախտագէտ) Էսկի Շէշեր, 42—43
Բուժիչ, Բուժիչ, 38—39
Բուժիչ, Բուժիչ, 44—42
Բուժիչ, Բուժիչ, 24—30

Մարթոս, 7 1/2—12 1/2, 1, 4 1/2, 425
Գառնի զոյգը 20—25

Միտնա

Պարսեղ, 50/100 — 1, 100
Բարսեղ, Կէրէ, 180—240
Պարսեղ, Սիրիա, 30—32

Բարսեղ չոր

Պարսեղ, Սիրիա, 40—45
Շաքար, 25—30

Շէշեր

Կեսարիա, Էսկի, 40—44 1/2 400
Խաբիկ, Բարսեղ, 42—43
Գառնի լոճ (Երախտագէտ), 32—36

Կանի, Բարսեղ, 4 1/2—5 425
Արիսի ա. տեսակ, 560—580 400
Բարսեղ, 460—480

Կառաւ, Երախտագէտ, 38—38 1/2 425
Ստառ, Բարսեղ, 4 1/2—5 զրէ 1, 425
Անտառ, Բարսեղ, 8 1/2—9

Բուժիչ, 5 1/2—6 1/2
Բուժիչ, 3 1/2—4
Բուժիչ (Երախտագէտ), 4—4 1/2
Շէշեր Միտնա, Բարսեղ, 6—6 1/4 զրէ 107

Կերիա, 50/100 6 1/2—6 3/4
Բարսեղ, 8 1/2—9

Միտնա, 7—7 1/4
Բուժիչ, Բարսեղ, 7 1/4—7 1/2
Օճառ, Բարսեղ, 5
Բարսեղ, 4
Բարսեղ, 4 3/4
Միտնա, 4 1/2—5 1/4 1, 425

ԱՐՏԱԳԵՏ ԲԵՐԲ

Բարսեղ, Բարսեղ, 100 օր, 4480—4600
Բարսեղ, Բարսեղ, 4300—4400
Բարսեղ, Բարսեղ, 4400—4200

Բարսեղ, Բարսեղ, 45—46 1, 404
Բարսեղ, Բարսեղ, 232—233 1, 403
Բարսեղ, Բարսեղ, 236—238
Բարսեղ, Բարսեղ, 235—238 1, 400

Բարսեղ, Բարսեղ, 262—263
Բարսեղ, Բարսեղ, 40 1/2—40 3/4
Բարսեղ, Բարսեղ, 24—25

Բարսեղ, Բարսեղ, 220—280
Բարսեղ, Բարսեղ, 420—430
Բարսեղ, Բարսեղ, 60—70

Բարսեղ, Բարսեղ, 42—45 1, 404
Բարսեղ, Բարսեղ, 52—56 1, 400
Բարսեղ, Բարսեղ, 69—408
Բարսեղ, Բարսեղ, 20—24 զրէ

Բարսեղ, Բարսեղ, 22—30 1, 405
Բարսեղ, Բարսեղ, 45—420
Բարսեղ, Բարսեղ, 40 1/2—46 1/2 զրէ

Բարսեղ, Բարսեղ, 468—470 1, 400
Բարսեղ, Բարսեղ, 3 1/2—4 1, 420
Բարսեղ, Բարսեղ, 7 1/2—8 Կար

Բարսեղ, Բարսեղ, 9 1/2—11 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 44—44 1/4 405
Բարսեղ, Բարսեղ, — —

Բարսեղ, Բարսեղ, 7—8
Բարսեղ, Բարսեղ, 9—9 1/2 425
Բարսեղ, Բարսեղ, 37—40

Բարսեղ, Բարսեղ, 33—35

ՄԵՏԱՎԵ

Բարսեղ, Բարսեղ, 245—246 400
Բարսեղ, Բարսեղ, 80—88—93 406
Բարսեղ, Բարսեղ, 475—480

Բարսեղ, Բարսեղ, 420—430
Բարսեղ, Բարսեղ, 440—
Բարսեղ, Բարսեղ, 45—45 1/4 400

Բարսեղ, Բարսեղ, 408— զրէ
Բարսեղ, Բարսեղ, 670—675
Բարսեղ, Բարսեղ, 470—475 404

Բարսեղ, Բարսեղ, 345—350 400
Բարսեղ, Բարսեղ, 45/48 50 զրէ 93—94

ԱՐՏԱԳԵՏ

Բարսեղ, Բարսեղ, 34 1/2—36 420

Բարսեղ, Բարսեղ, 34 1/2—36
Բարսեղ, Բարսեղ, 36.36 1/2 420
Բարսեղ, Բարսեղ, 34.34 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 34—35 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 35 1/2—36 1/2

Բարսեղ, Բարսեղ, 29—33
Բարսեղ, Բարսեղ, 29 34
Բարսեղ, Բարսեղ, 48—48 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 48—48 1/2 400

Բարսեղ, Բարսեղ, — 425
Բարսեղ, Բարսեղ, 47—47 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 47—47 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 45—

Բարսեղ, Բարսեղ, 44 1/2—45
Բարսեղ, Բարսեղ, —
Բարսեղ, Բարսեղ, —

ԱՐՏԱԳԵՏ

Բարսեղ, Բարսեղ, 60 50/100 430—432 1, 400
Բարսեղ, Բարսեղ, 447—422
Բարսեղ, Բարսեղ, 440—443

Բարսեղ, Բարսեղ, —
Բարսեղ, Բարսեղ, 446—448
Բարսեղ, Բարսեղ, 418—96
Բարսեղ, Բարսեղ, 420 50/100 235—245 425

Բարսեղ, Բարսեղ, 230—200 425

ՄԱՍԻՍ ԲԵՐԲ

Բարսեղ, Բարսեղ, 5—7 1/2—7 1/4 405
Բարսեղ, Բարսեղ, 4—8
Բարսեղ, Բարսեղ, 7 1/4—7 1/2

Բարսեղ, Բարսեղ, 3—6
Բարսեղ, Բարսեղ, 3—7 1/2
Բարսեղ, Բարսեղ, 6 7/8—7 3/8

Բարսեղ, Բարսեղ, 8—12
Բարսեղ, Բարսեղ, 6 7/8—7 1/8
Բարսեղ, Բարսեղ, 8 1/4 զրէ 52—65

Բարսեղ, Բարսեղ, 43—78
Բարսեղ, Բարսեղ, 46/24
Բարսեղ, Բարսեղ, 66—75

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳՆԱԿԱՆ

Ս. ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԲ ՍԱՆՈՒՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԽԱՍԻՎԻՎԻ
Բարսեղ, Բարսեղ, 1870—1871 թ. 12 1/2 1874

Օրմ. ոսկին 400 զրէ հաշուով

ՄՈՒՏԲ

Բարսեղ, Բարսեղ, 9335
Բարսեղ, Բարսեղ, 2007 50
Բարսեղ, Բարսեղ, 41362 50

ԸՆԴԱՄԱՆ

Բարսեղ, Բարսեղ, 47, 200

ԵՐԱ

Զանազան ծախք (անդորրա-
գիր յայտարարութիւն,
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ)

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Ի Լ Ա Ն

Աստիքի Շահանէ հայրանալը ի-
շին 50,000 զրէ շարունակ Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ
Երախտագէտ, Երախտագէտ, Երախտագէտ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՏՈՄԱՐ ԸՆԴԱՆՆԱՆ

1874—1875 թ.

ԱՌԱՋԻՆ ՆՈՒԵՐ ԸՅՑ ՏԻԿՆԱՆՑ

ՀԱՏՈՐ Ը

Աւերակներու Տ. ՄԵՐԻՆԻ Ա. Երախտագէտ

ԹԵՃԻԼԻ 1874

(Երախտագէտ 1596)

Գառնի աղբային վարժարանաց
հաշուին, որք ի Պոլսի, հեղինակու-
հին 1872 թուի պաշտօնական հրա-

տարակութեան թուանշաններն ա-
ռած է, Պոլսի կերակի որ ի Պոլսի
61 վարժարան, 5704 ուսանողք, 198

վարժարան, 28 վարժուհի և 69 ըս-
պասաւոր ունինք: Ասանց տարեկան
ծախքն է 4391,490 զրէ: Ասկէ կը հե-

տակ որ ամեն մէկ վարժարանի մէջ
935 աւելի ուսանող կայ, և 35ն ա-

ւելի վարժարան: Պոլսի հայ բնակ-
չաց թիւը 250,000* համարելով, հե-
ղինակուհին կը հաշուէ որ Երախտագէտ

4000 մօտ հողւոյ մէկ վարժարան
կիցայ, և 44 մօտ հողւոյ մէկ ու-

սանող: Այս վարժարաններուն մէջ
ամեն մէկ ուսանողի վրայ եղած տա-

րեկան ծախքը կը հաշուէ 244 զրէ
մօտ: Միջին հաշուով ամեն մէկ Պոլ-

սիցի տարին 5 1/2 զրէ չափ ծախք
ունի քաղաքի աղբային վարժարա-

նաց վրայ:
Պատրիարքարանի պաշտօնական
տեղեկութիւններէն կերակի որ 1868

էն 1872, այն է հիւսիսային միջոցի
մէջ, Պոլսի հայք 2626 նշանուէր և

2282 պատկ ունեցած են, կամ տա-
րին միջին հաշուով 525 նշանուէր և

456 պատկ: Այս հիւսիս տարուան մէջ
նշանուէր աւելի եղած է քան թէ

պատկ: Այս երեւոյթն արժանի է
ուշադրութեան, կըսէ Տ. Ս. Երախտագէտ

եանց, զի ամեն զի երեւում է որ ամեն
տարի եղած նշանուէրներն մօտ 12

—15 0/0 նոյն տարին պատկէն յետ
են ընկնում: Այս հաշուով Պոլսի

550 հողւոյ տարեկան մէկ պատկ կից-
այ: Պոլսի հայք մէկ եղած մօտ 5-

ւանց վիճակագիրը չունենալով, Տ. Ս.
Երախտագէտ մայրաքաղաքիս

պաշտօնական անդայից մահուան վը-
րայ չինքն վիճակագիրը յառաջ բե-

րած է:
Այսուհետեւ ի Պոլսի Պատրիար-

քարանին և աղբային Մահաւանդ-
ութեան վրայ տեղեկութիւններ ար-

ւած է քանի մը վիճակագրական թը-
ւանշաններով:

Նիւթ պղ. գումարէն կարգացուած
տեղեկագիրները, կոնգրանները, Գը-

րաւոր ճառերը և այլն, և հաշուելու
լինի մի միայն երեւոյթներէն բե-

րանադի տեղեկագրութեանց դու-
մարը, կ'ուսանանք մօտ 60,000 տող:

Երեւոյթները ամբողջարար ներկայ ե-

ղած են 46—75 հողի: Վերջիշեալ
60,000 տող տեղեկագրութեանց յե-

տագայ երեւոյթները խօսած են

Տող
Պատրիարքարանի Ստեփան

Պէկեան » 5500
Խոստովեան Տ. » 5000

Խոստովեան Օ. » 4000
Ս. Պատրիարք » 3500

Խիւրիկեան Հ. » 2300
Աղաբէկեան Մ. » 2000

Խիւրիկեան Կ. Ս. Ստեփան Մ. » 1800
Կաղապարեան Փ. ամեն մէկը » 1800

Օտեան Գ. և Ռուսիեան, ա-
մեն մէկը » 1500

Վերջապէս մօտ 10 տեղեկագր. » 6500
Եւ մօտ 8 տեղեկագր. » 3000

ԸՆԴԱՄԱՆ

«Աղբային ահա եթէ ժողովներուն
ներկայ գումարը երեւոյթներէն թի-

մէջ միմիայն Պ. Պ. Փափազեան Ս. և
Պէկեան ի միասին խօսած են 12,500

տող կամ աւելի քան թէ 1/3 մասը
բոլոր խօսածներն:

Ահա կարճ և աղբային նկարագիր
մի մեր ընդհանուր ժողովայն դու-

թեան: Սի միայն Պ. Պ. Փափազեան
Ս. և Պէկեան ի միասին խօսած են

բոլոր երեւոյթներէն խօսածներն 1/3
մասը: Դիտելու արժանի է որ Պէկե-

ան Երեւոյթներէն երեւոյթներն ընտրուած
է ընդհանուր ժողովայն բացաւէն

չառ ետքը, որ ըսել է թէ, եթէ
սիկընէն երեւոյթներն ըլլար, այժմ

եանին կրկնապատիկը պիտի խօսէր:
Սակայն ինչ բանի վրայ ճառած են

յիշեալ Պարսեղ, Գիւլ բան չէ 12,500
տող ճառարանութիւնը: Ասոր մէջ

Գիւլին կը ըլլար ամբողջը հայ աղբի
անցեալ, ներկայ և ապագայ դու-

թեան վրայ ուսումնական ընտը-
թիւն մը: Կը ցուենք որ Տիկին Ս. Ե-

րեւոյթներն չէ հաշուած թէ վերջիշեալ
հաղապարտողներուն մէջ քանի մը

գամ կրկնուած են մեր երեւոյթներն-
ներուն յատկացեալ յետագայ բա-

ռերը: Այս չեմ ընդունիր, առ իմ
սկզբունքիս դէմ է, ասոր դէմ կը
բողոքեմ և այլն և այլն:

Այս, ոչ պակաս հետաքրքրական
պիտի ըլլար առ հաշիւը թէ անսկզբ-
բունքը մարդիկ քանի մը անգամ ժո-

* Այս թիւը չափազանց կերպի մեղ:

Պատրիարքարանի պաշտօնական տեղեկութիւններէն կերակի որ 1868 էն 1872, այն է հիւսիսային միջոցի մէջ, Պոլսի հայք 2626 նշանուէր և 2282 պատկ ունեցած են, կամ տարին միջին հաշուով 525 նշանուէր և 456 պատկ: Այս հիւսիս տարուան մէջ նշանուէր աւելի եղած է քան թէ պատկ: Այս երեւոյթն արժանի է ուշադրութեան, կըսէ Տ. Ս. Երախտագէտ եանց, զի ամեն զի երեւում է որ ամեն տարի եղած նշանուէրներն մօտ 12—15 0/0 նոյն տարին պատկէն յետ են ընկնում: Այս հաշուով Պոլսի 550 հողւոյ

